

Muurleeuwenbek in de Waalhaven te Nijmegen (foto Elly en Geert Kor).

Portret van een plant: Muurleeuwenbek

Muurleeuwenbek (*Cymbalaria muralis*) is een lage kruipende plant, die een groot deel van het jaar (van april tot soms ver in oktober) uitbundig bloeit. De bakermat van Muurleeuwenbek ligt in Slovenië en aangrenzend Italië. Een oorspronkelijk beperkt verspreidingsgebied dat door toedoen van de mens sterk is uitgebreid. Als liefhebbersplant is zij over Europa, en ver daarbuiten, verspreid. Ze weet zich in Nederland al sinds de 17e eeuw op eigen kracht te handhaven. Tegenwoordig is het in Nederland een vrij algemene plant, met name in de stedelijke gebieden. Alleen op de hogere zandgronden is ze nog vrij zeldzaam. Van nature is het een rotsplant die bij ons op allerlei stenige plaatsen een alternatieve groeiplaats heeft gevonden. Behalve op muren, groeit zij ook langs het spoor, op steenglooiingen van waterkerende dijken en op de grond tussen bestrating en langs gevels. Muurleeuwenbek heeft een voorkeur voor zonnige, min of meer

vochtige plaatsen, die echter meestal niet op het zuiden gericht zijn. De sierlijke bloemen zijn lichtpaars (soms wit) van kleur met twee gele knobbels op de onderlip en een duidelijke spoor. De bloemen staan afzonderlijk in de bladoksels van de langs de stengel geplaatste (schut)bladen. De enigszins vlezige bladen zijn hart- tot niervormig, gelobd en van onderen vaak paars aangelopen. De lange kruipende, op de knopen wortelende stengels, vormen liggende of hangende plakmaten, die bespikkeld met bloemen bijdragen aan de belevingswaarde van oude muren. Na de bloei kromt de bloemsteel zich van het licht af, waarbij de rijpe zaden in kleine holten en spleten tussen de stenen gedrukt worden. De zaden komen zo in een gespreid (kiem)bedje.

Tekst: Edwin Dijkhuis